

جواب تمرينات عربی دوازدهم

الْتَمْرِينُ الْأَوَّلُ: أَيُّ كَلِمَةٍ مِنْ كَلِمَاتِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ تُنَاسِبُ التَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

کدام کلمه از کلمات واژه نامه درس، مناسب توضیحات ذیل است؟

۱- آله ذاتُ يدٍ من الخشبِ و سنُّ عریضةٍ من الحديدِ یقطعُ بها: **الفأس (تبر)**
ابزاری دارای دستهای از جنس چوب و دندانه پهنی از جنس آهن است که با آن بریده میشود.

۲- تمثالٌ من حجرٍ أو خشبٍ أو حديدٍ یعبُدُ من دونِ الله: **الصنم (بت)**
تندیس از سنگ یا چوب یا آهن است که به جای خدا پرستش میشود.

۳- عضوٌ من أعضاء الجسمِ یقعُ أعلى الجذع: **الکتف (شانه)**
عضوی از اعضای جسم که بالای تنه قرار دارد.

۴- التَّارِكُ لِلْبَاطِلِ وَ الْمُتَمَائِلُ إِلَى الدِّينِ الْحَقِّ: **الحنیف (یکتاپرست)**
ترک کننده باطل و متمایل به دین حق است.

۵- إِنَّهُمْ بَدَؤُوا یَتَكَلَّمُونَ بِكَلَامٍ خَفِيٍّ: **الْتِهَامُس (پچ پچ کردن)**
قطعاً آنها شروع به سخنی پنهان کردند.

التَّمْرِينُ الثَّانِي: تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْحَرْفَ الْمُشَبَّهَ بِالْفِعْلِ، وَ لَا النَّافِيَةَ لِلْجِنْسِ.

۱- ﴿قِيلَ ' ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَ جَعَلَنِي

مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴾ يس: ۲۶ و ۲۷ گفته شد: وارد بهشت شو، گفت: ای کاش قوم من میدانستند آنچه را پروردگارم بر من بخشیده و من را از گرامیان قرار داده است.

۲- ﴿... لَا تَحْزَنُ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ...﴾ التَّوْبَةُ: ۴۰ اندوهگین نباش قطعاً خدا با ما است. «لا» در «لَا تَحْزَنُ» لای نهی است.

۳- ﴿... لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ...﴾ الصَّافَات: ۳۵ هیچ معبودی جز خدا نیست.

۴- لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ. رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هیچ دینی ندارد کسی که هیچ عهد و پیمانی ندارد. «لا» در «لَا دِينَ» و «لَا عَهْدَ» لای نفی جنس است.

۵- إِنَّ مِنَ السُّنَّةِ أَنْ يَخْرُجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ إِلَى بَابِ الدَّارِ^۲. رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قطعاً از سنت است که مرد همراه مهمانش تا درب خانه بیرون رود.

الْتَمَرِينُ الثَّالِثُ:

أ. اِقْرَأِ الشُّعْرَ الْمَنْسُوبَ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ، ثُمَّ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا.

أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ	إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمَّمٍ وَلِأَبٍ
هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ	أَمْ حَدِيدٍ أَمْ نُحَاسٍ أَمْ ذَهَبٍ
بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ ^١	هَلْ سِوَى ^٢ لَحْمٍ وَ عَظْمٍ ^٣ وَ عَصَبٍ ^٤
إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ	وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ

ای کہ نابخردانه افتخار کننده به دودمان هستی، مردم، تنها از یک مادر و یک پدراند.

آیا آنان را می بینی (می پنداری) که از نقره، آهن، مس یا طلا آفریده شده اند؟

بلکه آنان را می بینی از تگه گلی آفریده شده اند. آیا به جز گوشت و استخوان و پی اند؟

افتخار، تنها به خردی استوار، شرم، پاکدامنی و ادب است.

ب. اسْتَخْرِجْ مِنَ الْأَبْيَاتِ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَ الْفِعْلَ الْمَجْهُولَ، وَ الْجَارَّ وَ الْمَجْرُورَ، وَ الصِّفَةَ وَ

الْمَوْصُوفَ.

اسم الفاعل: الفاخر الفعل ال أ مجهول: خُلِقُوا الجارّ و المجرور: بِأَلِ نَسَبٍ، لِأُمَّمٍ، لِأَبٍ، فَ فِضَّة، طِينَةٍ، عَقْلٌ. الصّاف أة أو ال أ موصو أ ف: عقلٌ ثابتٌ.

الْتَمَرِينُ الرَّابِعُ: تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ... لَا بَرَكَةَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ وَنَوْعُ لَا)

هر خوراکی که نام خدا بر آن برده نشود پس آن بیماری و مَرَض است و هیچ برکتی در آن نیست.

الفعل المجهول: يُذَكَّرُ
نوع لا: لای نفی جنس

۲- لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ^۱. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعُ الْفِعْلِ)
خشمگین نباش؛ زیرا (قطعاً) خشم، مایه تباهی است. الفعل المجهول: يُذَكَّرُ
نوع لا: لای نفی جنس

۳- لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَلَا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (الْمُضَافُ إِلَيْهِ وَنَوْعُ لَا)
هیچ فقری سختتر از نادانی، و هیچ عبادتی مانند اندیشیدن نیست.
المضاف إليه: التَّفَكُّرِ و نوع لا: لای نفی جنس

۴- لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعُ لَا، وَ مُفْرَدَ «مَسَاكِينَ»)
بینوایان را از آنچه میخورید خوراک ندهید.
نوع لا: ناهیه مفرد «مَسَاكِينَ»: مسکین

۵- لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (فِعْلُ النَّهْيِ، وَ مُضَادَّ عَدَاوَةَ)
مردم را دشنام ندهید؛ که با این کار میانشان دشمنی به دست می آورید.
فِعْلُ النَّهْيِ: لَا تَسُبُّوا مُضَادَّ عَدَاوَةَ: صداقه

۶- خُذُوا^۲ الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَلَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ كُونُوا^۳ نُقَادَ الْكَلَامِ.
حق را از اهل باطل بگیرید و باطل را از اهل حق نگیرید، ناقدان سخن باشید. الباطل: مضاف إليه/ الباطل أ ل: مفعول/ أهل: مجرور بحرف جر

الْتَّمْرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمُ أَنْوَاعَ الْفِعْلِ فِي الْجُمَلِ الثَّالِيَةِ.

۱- رَجَاءً، اُكْتُبَنَّ حَلَّ الْأَسْئَلَةِ مَعَ زَمِيلَاتِكُنَّ.	لطفاً حلّ پرسش‌ها را با هم کلاسی‌هایتان..... بنویسید
۲- إِنْ تَكْتُبِ بِعَجَلَةٍ، فَسَيُضِخُ خَطُّكَ قَبِيحاً.	اگر با عجله بنویسی ، خطت زشت خواهد شد.
۳- أُرِيدُ أَنْ أَكْتُبَ ذِكْرِي فِي دَفْتَرِ الذُّكْرِيَّاتِ.	می‌خواهم [که] خاطره‌ای در دفترِ خاطرات بنویسم
۴- لَنْ يَكْتُبَ الْعَاقِلُ عَلَى الْأَثَارِ التَّارِيخِيَّةِ.	[انسان] خردمند، روی آثارِ تاریخی نمی‌نویسد
۵- إِنَّهُ سَوْفَ يَكْتُبُ أَفْكَارَهُ عَلَى الْوَرَقَةِ.	قطعاً او اندیشه‌هایش را روی کاغذ خواهد نوشت
۶- عِنْدَمَا شَاهَدْتُهُ كَانَ يَكْتُبُ تَمْرِينَهُ.	هنگامی که او را دیدم، تمرینش را داشت می‌نوشت
۷- قَدْ يَكْتُبُ الْكَسُولُ تَمَارِينَ الدَّرْسِ.	تنبه، تمرین‌های درس را ممکن است بنویسد
۸- يَا تَلَامِيذُ، لِمَ لَا تَكْتُبُونَ التَّرْجَمَةَ؟	ای دانش‌آموزان، چرا ترجمه را نمی‌نویسید
۹- رَجَاءً، لَا تَكْتُبُوا عَلَى جِلْدِ الْكِتَابِ.	لطفاً روی جلدِ کتاب ننویسید
۱۰- هِيَ قَدْ كَتَبَتْ رِسَالَةً لِصَدِيقَتِهَا.	او نامه‌ای به دوستش نوشت
۱۱- لِنَكْتُبَ جُمَلًا جَمِيلَةً فِي دَفَاتِرِنَا.	در دفترهایمان جمله‌هایی زیبا بنویسیم

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمُ أَنْوَاعَ الْفِعْلِ فِي الْجُمَلِ الثَّالِيَةِ.

..... من دیروز تکلیف‌هایم را ننوشتم	۱۲- أَنَا لَمْ أَكْتُبْ وَاجِبَاتِي أَمْسٍ.
..... روی دیوار چیزی ننوشتیم	۱۳- مَا كَتَبْنَا شَيْئًا عَلَى الْجِدَارِ.
..... حدیثی روی تخته نوشت	۱۴- كُتِبَ حَدِيثٌ عَلَى اللُّوحِ.
..... جواب‌ها را می‌نوشتند	۱۵- كَانُوا يَكْتُبُونَ الْأَجْوِبَةَ.
..... درسشان را ننوشتند	۱۶- كَانُوا قَدْ كَتَبُوا دَرَسَهُمْ.
..... متنی کوتاه می‌نویسد	۱۷- يُكْتُبُ نَصَّ قَصِيرٍ.

التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

أ. اِقْرَأْ هَذِهِ الْأَنْشُودَةَ^١؛ ثُمَّ تَرْجِمُهَا إِلَى الْفَارِسِيَّةِ.

يا إلهي، يا إلهي يا مُجِيبَ^٢ الدَّعَوَاتِ
 ای خدای من! ای خدای من! ای ابرآورنده دعاها
 اجْعَلِ الْيَوْمَ سَعِيداً وَ كَثِيرَ الْبَرَكَاتِ
 امروز را خوش اقبالی و پُربركت قرار بده
 وَ اَمَلًا الصَّدْرَ اِنْشِراحاً^٣ وَ قَمِي^٤ بِالْبَسَمَاتِ
 و سینه را از شادمانی و دهانم را با لبخندها پُر کن
 وَ اَعْنِي^٥ فِي دُرُوسِي وَ اَدَاءِ الْوَاجِبَاتِ
 و مرا در درسهایم و انجام تکالیف یاری کن
 وَ اَنْزِرْ^٦ عَقْلِي وَ قَلْبِي بِالْعُلُومِ النَّافِعَاتِ
 و خردم و قلبم را با دانشهای سودمند روشن کن (نورانی کن)
 وَ اجْعَلِ التَّوْفِيقَ حَظِي^٧ وَ نَصِيبِي فِي الْحَيَاةِ
 و موفقیت را بخت و بهره من در زندگی قرار بده.
 وَ اَمَلًا الدُّنْيَا سَلاماً^٨ شاملاً كُلَّ الْجِهَاتِ
 و دنیا را از صلحی فراگیر که همه جهتها را فرا بگیرد پُر کن
 وَ اَحْمِنِي^٩ وَ اَحْمِ بِلَادِي مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ
 و از من و کشورم از پیشامدهای بد نگهداری کن.

الْتَمَرِينُ السَّابِعُ: ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

۱- قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «... أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنُ.»

(أَنَّ إِنَّ لَكِنَّ)

۲- سُئِلَ الْمُدِيرُ: أ فِي الْمَدْرَسَةِ طَالِبٌ؟ فَأَجَابَ: «... طَالِبٌ هُنَا.»

(لِأَنَّ لَا فَإِنَّ)

۳- حَضَرَ السُّيَاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ؛ ... الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ.

(أَنَّ لَكِنَّ لَعَلَّ)

۴- تَمَنَّى الْمُزَارِعُ: «... الْمَطَرُ يَنْزِلُ كَثِيرًا!»

(كَأَنَّ لِأَنَّ لَيْتَ)

۵- لِمَاذَا يَبْكِي الطِّفْلُ؟ - ... جَائِعٌ.

(أَنَّهُ لِأَنَّهُ لَيْتَ)

التَّمْرِينُ الثَّامِنُ: أَكْمِلْ تَرْجَمَةَ هَذَا النَّصِّ؛ ثُمَّ اكْتُبِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

حِينَ يَرَى «الطَّائِرُ الذَّكِيَّ» حَيَوَانًا مُفْتَرِسًا قُرْبَ عُشِّهِ، يَتَظَاهَرُ أَمَامَهُ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ^٢،

فَيَتَّبَعُ^٣ الْحَيَوَانَ الْمُفْتَرِسَ هَذِهِ الْفَرِيْسَةَ^٤، وَ يَبْتَعِدُ عَنِ الْعُشِّ كَثِيرًا. وَ عِنْدَمَا يَتَأَكَّدُ^٥ الطَّائِرُ

مِنْ خِدَاعِ^٦ الْعَدُوِّ وَ ابْتِعَادِهِ وَ إِنْقَاذِ حَيَاةِ فِرَاحِهِ، يَطِيرُ بَعْتَةً.

پرنده باهوش هنگامی که جانور درنده را نزدیک لانه اش می بیند،

روبه رویش وانمود می کند که بالش شکسته است،

در نتیجه جانور درنده این شکار را تعقیب می کند و از لانه بسیار و وقتی که

این پرنده از فریب دشمن و دور شدنش و نجات زندگی مطمئن می شود،

..... ناگهان پرواز می کند.

الطَّائِرُ: فاعل و مرفوع

حَيَوَانًا: مفعول منصوب

مُفْتَرِسًا: صفت

عُشِّهِ: مضاف إليه و مجرور

الْحَيَوَانُ: فاعل و مرفوع

الْمُفْتَرِسُ: صفت

عَنِ الْعُشِّ: جار و مجرور

حَيَاةً: مضاف إليه

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

أ. عَيَّنْ نَوْعَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ. (نَوْعُ الْكَلِمَاتِ: اِسْمٌ فَاعِلٍ وَ اِسْمٌ مَفْعُولٍ وَ اِسْمٌ مَكَانٍ وَ اِسْمٌ مُبَالَغَةٍ وَ فِعْلٌ مَاضٍ وَ فِعْلٌ مُضَارِعٌ وَ مَصْدَرٌ وَ حَرْفٌ جَرٌّ وَ ...)

«السَّيِّدُ مُسْلِمِيٌّ» مُضَارِعٌ. هُوَ يَسْكُنُ فِي قَرْيَةٍ بِطُرُودٍ بِمُحَافَظَةِ مَازَنْدَرَانَ. إِنَّهُ رَجُلٌ صَادِقٌ وَ صَبَّارٌ وَ مُحْتَرَمٌ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ شَاهَدَ جَمَاعَةً مِنَ الْمُسَافِرِينَ وَاقِفِينَ أَمَامَ مَسْجِدِ الْقَرْيَةِ. فَذَهَبَ وَ سَأَلَهُمْ عَنِ سَبَبِ وَقُوفِهِمْ، فَقَالُوا: إِنَّ سَيَّارَتَنَا مُعْطَلَةٌ.

فَاتَّصَلَ السَّيِّدُ مُسْلِمِيٌّ بِصَدِيقِهِ مُصَلِّحِ السِّيَّارَاتِ؛ لِكِي يُصَلِّحَ سَيَّارَتَهُمْ. وَ جَاءَ صَدِيقُهُ وَ جَرَّ سَيَّارَتَهُمْ بِالْجَرَّارَةِ وَ أَخَذَهَا إِلَى مَوْقِفِ تَصْلِيحِ السِّيَّارَاتِ.

«مُضَارِعٌ، صَادِقٌ، الْمُسَافِرِينَ» اِسْمٌ فَاعِلٌ هَسْتَنْد. «وَاقِفِينَ» نَقْشٌ حَالٍ مَفْرَدٌ دَارِد.
 كَلِمَاتٌ «مُحْتَرَمٌ، مُعْطَلَةٌ» اِسْمٌ مَفْعُولٌ هَسْتَنْد.
 «مُصَلِّحٌ» اِسْمٌ فَاعِلٌ اِسْت. «لِكِي يُصَلِّحُ» مُضَارِعٌ مَنصُوبٌ بِه حُرُوفٌ نَاصِبَةٌ (لِكِي) اِسْت.
 «جَرَّارَةٌ، سَيَّارَةٌ» اِسْمٌ مُبَالَغَةٌ مَحْسُوبٌ مِيشُونْد؛ زِيْرَا بِرِ وَزْنِ فَعَّالَةٌ وَ دَلَالَتٌ بِرِ
 اِسْمِ اِبْزَارٍ وَ وَسِيْلَةٌ اِنْجَامِ دَادِنِ دَارِد. «مَوْقِفٌ» «اِسْمٌ مَكَانٍ اِسْت؛ زِيْرَا بِرِ وَزْنِ مَفْعِلٌ» اِسْت.
 «تَصْلِيحٌ» مَصْدَرٌ وَزْنِ تَفْعِيلٍ اِسْت.

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ:

أ. عَيَّنْ نَوْعَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ. (نَوْعُ الْكَلِمَاتِ: اِسْمٌ فَاعِلٌ وَ اِسْمٌ مَفْعُولٌ وَ اِسْمٌ مَكَانٍ وَ اِسْمٌ مُبَالَغَةٍ وَ فِعْلٌ مَاضٍ وَ فِعْلٌ مُضَارِعٌ وَ مَصْدَرٌ وَ حَرْفٌ جَرٌّ وَ ...)

«السَّيِّدُ مُسْلِمِيٌّ» مُزَارِعٌ. هُوَ يَسْكُنُ فِي قَرْيَةٍ بِطُرُودٍ بِمُحَافَظَةِ مَازَنْدَرَانَ. إِنَّهُ رَجُلٌ صَادِقٌ وَ صَبَّارٌ وَ مُحْتَرَمٌ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ شَاهَدَ جَمَاعَةً مِنَ الْمُسَافِرِينَ وَاقِفِينَ أَمَامَ مَسْجِدِ الْقَرْيَةِ. فَذَهَبَ وَ سَأَلَهُمْ عَنِ سَبَبِ وَقُوفِهِمْ، فَقَالُوا: إِنَّ سَيَّارَتَنَا مُعْطَلَةٌ.

فَاتَّصَلَ السَّيِّدُ مُسْلِمِيٌّ بِصَدِيقِهِ مُصَلِّحِ السَّيَّارَاتِ؛ لِكِي يُصَلِّحَ سَيَّارَتَهُمْ. وَ جَاءَ صَدِيقُهُ وَ جَرَّ سَيَّارَتَهُمْ بِالْجَرَّارَةِ وَ أَخَذَهَا إِلَى مَوْقِفِ تَصْلِيحِ السَّيَّارَاتِ.

ب. ما مهنة صديق السيد مسلمي؟

هو مزارع

ج. كم جارا و مجرورا في النص؟

تسع

د. أين يعيش السيد مسلمي؟

هو يسكن في قرية بطرود بمحافظة مازندران

ه. اكتب مفرد هذه الكلمات.

سادة: سيد قري: قرية رجال: رجل أيام: يوم سيارات: سيارة

مصلحون: مصلح أصدقاء: صديق مواقف: موقف جرارات: جرارة جماعات: جماعة

التمرین الثاني: عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ، مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

☒ الأَرْبَعَاءُ چهارشنبه	☐ الأَقْرَبَاءُ خویشاوندان	☐ الأَحِبَّاءُ دوستان	☐ الأَصْدِقَاءُ دوستان	۱-
☐ الْحَجَرُ سنگ	☐ التُّرَابُ خاک	☒ الْمَلْفُ پرونده	☐ الطِّينُ گِل	۲-
☐ الأَسْنَانُ دندانها	☒ الْفَأْسُ تبر	☐ الأَكْتافُ شانهها	☐ الأَعْيُنُ چشمها	۳-
☒ الْمَائِدَةُ سفره	☐ الْحَمَامَةُ کبوتر	☐ العُصْفُورُ گنجشک	☐ العُرَابُ کلاغ	۴-
☐ الدَّمُ خون	☒ الأَعَامُ سال	☐ اللَّحْمُ گوشت	☐ العَظْمُ استخوان	۵-
☐ الأَيُّومُ امروز	☐ غَدًا فردا	☐ أَمْسٍ دیروز	☒ الأَخِيَامُ چادرها	۶-

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: اَكْتُبِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

۱- ﴿... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً...﴾ الْبَقَرَةُ: ۲۰۱

حَسَنَةً: مفعول / الآخرة: مجرور بحرف جر
پروردگارا در دنیا به ما نیکی و در آخرت [نیز] نیکی بده.

۲- ﴿... جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ...﴾ الْإِسْرَاءُ: ۸۱

الحق: فاعل / الباطل: فاعل
حق آمد و باطل نابود شد.

۳- ﴿وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ...﴾ الْبَقَرَةُ: ۴۵

الصبر: مجرور بحرف جر
از بردباری و نماز یاری بجوید.

۴- ﴿... فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ﴾ الْمَائِدَةُ: ۵۶

الله: مضاف إليه
بی‌گمان حزب خدا چیره شدگان‌اند.

۵- ﴿... كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ﴾ آلِ عِمْرَانَ: ۱۸۵

كُلٌّ: مبتدا ذائقة: خبر

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: اُكْتُبْ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ كَلِمَاتِ نَصِّ الدَّرْسِ وَ التَّمَارِينِ.

- ۱- اِبْنِي الصَّغِيرُ: پسر کوچکم: بُنَى.....
- ۲- بِنْتِي الصَّغِيرَةُ: دختر کوچکم: بُنَيْتِي
- ۳- اَعْلَى الْجَبَلِ وَ رَأْسُهُ: بالای کوه و سر آن: القِمَّة
- ۴- مَكَانٌ وَقُوفِ السِّيَّارَاتِ وَ الْحَافِلَاتِ: محل توقف خودروها و اتوبوسها: المَوْقِف
- ۵- سَيَّارَةٌ نَسْتَخْدِمُهَا لِلعَمَلِ فِي المَزْرَعَةِ: خودرویی که از آن برای کار در مزرعه استفاده می‌کنیم: الجرارة (تراکتور)
- ۶- صِفَةٌ لِجِهَازٍ أَوْ آلَةٍ أَوْ أَدَاةٍ بِحَاجَةٍ إِلَى التَّصْلِيحِ: صفتی برای دستگاهی یا ابزار یا وسیله‌ای که نیاز به تعمیر دارد: المُعْطَلَة (خراب)

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: لِلتَّرْجَمَةِ.

۱- کَتَبَ: نوشت

قَدْ كَتَبَ التَّمْرِينُ:	لِمَ لَا تَكْتُبِينَ دَرَسَكَ؟
تمرین نوشته شده است .	چرا درست را نمی نویسی؟
أَنْتِ لَمْ تَكْتُبِي شَيْئًا:	
تو چیزی را ننوشتی (ننوشته ای).	

۲- تَكَاتَبَ: نامه نگاری کرد

الصَّدِيقَانِ تَكَاتَبَا:	رَجَاءً، تَكَاتَبَا:
دو دوست نامه نگاری کردند .	لطفاً، نامه نگاری کنید.
تَكَاتَبَ الزَّمِيلَانِ: همکلاسی ها نامه نگاری کردند .	

۳- مَنَعَ: بازداشت، منع کرد

مُنِعْتُ عَنِ الْمَوَادِّ السُّكَّرِيَّةِ:	لَا تَمْنَعُنَا عَنِ الْخُرُوجِ:
از مواد قندی بازداشته شدم.	ما را از بیرون رفتن منع نکن.
شَاهِدُنَا مَانِعًا بِالطَّرِيقِ: مانعی را در راه دیدیم.	

الْتَّمْرِينَ الْخَامِسُ: لِلتَّرْجَمَةِ.

۴- اِمْتَنَعَ: خودداری کرد

لَنْ نَمْتَنَعَ عَنِ الْخُرُوجِ:	لَا تَمْتَنِعُوا عَنِ الْأَكْلِ:
ما را از بیرون رفتن خودداری نخواهیم کرد.	از خوردن خودداری نکنید.
كَانَ الْحَارِيسُ قَدْ اِمْتَنَعَ عَنِ النَّوْمِ: نگهبان از خواب خودداری کرده بود.	

۵- عَمِلَ: کار کرد، عمل کرد

لِمَ مَا عَمِلْتُمْ بِوَأَجَابَتِكُمْ؟	أَتَعْمَلُونَ فِي الْمَصْنَعِ؟
چرا به تکالیفتان عمل نکردید.	آیا در کارخانه کار می‌کنید؟
الْعُمَّالُ مَشْغُولُونَ بِالْعَمَلِ:	
کارگران مشغول کار هستند.	

۶- عَامَلَ: رفتار کرد

إِلَهِي، عَامِلْنَا بِفَضْلِكَ!	إِلَهِي، لَا تُعَامِلْنَا بِعَدْلِكَ!
خدایا با لطفت با ما رفتار کن.	خدایا با عدالتت با ما رفتار نکن.
كَانُوا يُعَامِلُونَنَا جَيِّدًا: با ما به خوبی رفتار می‌کردند.	

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: لِلتَّرْجَمَةِ.

۷- ذَكَرَ: یاد کرد

ذُكِرَتْ بِالْخَيْرِ:

قَدْ ذَكَرَ الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ:

به نیکی و خیر یاد شدی.

مؤمن پروردگارش را یاد کرده است.

قَدْ يَذْكُرُ الْأُسْتَاذُ تَلَامِيذَهُ الْقَدَمَاءَ:

گاهی استاد دانش آموزان قدیمی اش را یاد می کند.

۸- تَذَكَّرَ: به یاد آورد

سَيَتَذَكَّرُنَا الْمُدْرَسُ:

جَدِّي وَ جَدَّتِي تَذَكَّرَانِي:

معلم، ما را یاد خواهد کرد.

پدر بزرگم و مادر بزرگم مرا به یاد آوردند.

لَا أَتَذَكَّرُكَ يَا زَمِيلِي:

ای هم کلاسی ام تو را به یاد نمی آورم.

الْتَّمَرِينُ السَّادِسُ: تَرْجِمِ النَّصَّ التَّالِيَّ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطًّا.

سَمَكَةُ السَّهْمِ^١ ماهی تیرانداز

سَمَكَةُ السَّهْمِ مِنْ أَعْجَبِ الْأَسْمَاكِ فِي الصَّيْدِ. إِنَّهَا تُطَلِّقُ^٢ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتتَالِيَةً^٣ مِنْ

فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ بِقُوَّةٍ تُشْبِهُ إِطْلَاقَ السَّهْمِ وَ تُطَلِّقُ هَذَا السَّهْمَ الْمَائِيَّ فِي اتِّجَاهِ الْحَشْرَاتِ

فَوْقَ الْمَاءِ، وَ عِنْدَمَا تَسْقُطُ الْحَشْرَةُ عَلَى سَطْحِ الْمَاءِ تَبْلَعُهَا^٤ حَيَّةً.

ماهی تیرانداز از عجیب‌ترین ماهی‌ها در شکار است. آن قطره‌های آب را به صورت پی‌درپی با قدرتی که شبیه رهاکردن تیر است از دهانش به هوا پرتاب میکند و این تیر آبی را به سمت حشرات بالای آب پرتاب میکند و هنگامی که حشره روی سطح آب می‌افتد آن را به صورت زنده می‌بلعد.

هُوَ^٥ أَسْمَاكِ الزَّيْنَةِ مُعْجَبُونَ بِهَذِهِ السَّمَكَةِ، وَلَكِنَّ تَغْذِيَّتَهَا صَعْبَةٌ عَلَيْهِمْ؛ لِأَنَّهَا تُحِبُّ أَنْ

تَأْكُلَ الْفَرَائِسَ الْحَيَّةَ.

علاقه‌مندان ماهی‌های زینتی، شیفته این ماهی هستند ولی غذا دادن به آن برایشان دشوار است؛ زیرا آن (ماهی) دوست دارد شکارهای زنده را بخورد.

الْتَّمْرِينُ السَّادِسُ: تَرْجِمِ النَّصَّ التَّالِيَّ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطًّا.

سَمَكَةُ التِّيَلَابِيَا

سَمَكَةُ التِّيَلَابِيَا مِنْ أَغْرَبِ الْأَسْمَاكِ تُدَافِعُ عَنْ صِغَارِهَا وَ هِيَ تَسِيرُ مَعَهَا. إِنَّهَا تَعِيشُ فِي شَمَالِ إِفْرِيْقِيَا. وَ هَذِهِ السَّمَكَةُ تَبْلَعُ صِغَارَهَا عِنْدَ الْخَطَرِ؛ ثُمَّ تُخْرِجُهَا بَعْدَ زَوَالِ الْخَطَرِ.

ماهی تیلاپیا از شگفت‌انگیزترین ماهی‌ها است که از بچه‌های خود دفاع می‌کند در حالیکه با آنها حرکت می‌کند. آن در شمال آفریقا زندگی می‌کند و این ماهی به هنگام خطر بچه‌هایش را می‌بلعد، سپس بعد از برطرف شدن آن (خطر) آن را بیرون می‌آورد.

المحل الإعرابي:

مُتتالِيَّةٌ: حال الهواء: مجرور بحرف جر / الحشرة: فاعل / حَيَّةٌ: حال / هواةٌ: مبتدا / مُعجبون: خبر / الفرائس: مفعول / الحَيَّة: صفت / صغار: مجرور بحرف جر / هِي تَسِيرُ مَعَهَا: جملة حالیه / صِغَار: مفعول

التَّمْرِينُ السَّابِعُ: عَيَّنِ «الْحَالَ» فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ.

۱- مَنْ عَاشَ بِوَجْهِينِ، مَاتَ خَاسِرًا.

هرکس با دورویی زندگی کند، زیانکار از دنیا خواهد رفت، در حالیکه هیچ آبروی برای او نیست.

۲- أَقْوَى النَّاسِ مَنْ عَفَا^۱ عَدُوَّهُ مُقْتَدِرًا.

نیرومندترین مردم کسی است که در حال قدرت از دشمنش درگذرد.

۳- عِنْدَ وَقُوعِ الْمَصَائِبِ تَذَهَبُ الْعَدَاوَةُ سَرِيعَةً.

هنگام وقوع سختیها، دشمنی سریع از بین میرود.

۴- مَنْ أَذْنَبَ^۲ وَهُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ يَبْكِي.

هرکس گناه کند در حال یکه او خندان است وارد آتش جهنم میشود در حالیکه او گریان است.

۵- يَبْقَى الْمُحْسِنُ حَيًّا وَ إِنْ نُقِلَ إِلَىٰ مَنَازِلِ الْأَمْوَاتِ.

نیکوکار، زنده در دنیا باقی میماند اگرچه به منزلهای مردگان منتقل شود.

۶- إِذَا طَلَبْتَ أَنْ تَنْجَحَ فِي عَمَلِكَ فَفُؤْمٌ بِهِ وَحِيداً وَ لَا تَتَوَكَّلْ عَلَى النَّاسِ.

هرگاه خواستی که در کارت موفق شوی پس به تنهایی به آن پرداز و بر مردم توکل نکن.

الْتَّمَرِينُ الثَّامِنُ: عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمُفْرَدِ وَ جَمْعِهِ. —

۱۱- تِمثال ، أمثلة	✓ ۱- سَمَكَة ، سَمَكات
تمثال: ج تماثيل: تندیس ها / مثال: ج أمثله	✓ ۲- ذِكْرِي ، ذِكْرِيات
۱۲- سِنٌّ ، سَنَوَات	✓ ۳- فَرِيْسَة ، فَرائِس
سن: أسنان: دندان ها / سنه: ج سنوات: سالها	✓ ۴- قُرْبان ، قُرابين
۱۳- عَصْر ، عَصُور ✓	۵- خَطِيئَة ، أخطاء
✓ ۱۴- صَنَم ، أصنام	خطيئه: خطايا و خطيئات / خطأ: ج أخطاء: لغزش
✓ ۱۵- حَاج ، حُجَّاج	۶- طَعَام ، مَطاعِم
✓ ۱۶- دَمْع ، دُمُوع	طعام: ج أطعمه: غذاها / مطعم: ج مطاعم
✓ ۱۷- وَجْه ، وَجُوه	✓ ۷- دَعْوَة ، دَعَوَات
۱۸- بِنْت ، أَبْناء	✓ ۸- كِتَابَة ، كِتَابات
بنت: ج بنات: دختران / ابن: ج أبناء: فرزندان	۹- شَعْب ، شُعَب
✓ ۱۹- إله ، آلِهَة	شعب: ج شعوب: ملت ها / شعبه: ج شعب
✓ ۲۰- آيَة ، آيات	۱۰- عَظْم ، أعاضِم
	عظم: ج عظام: استخوان ها / أعظم: أعاضِم: بزرگتران

التمرین الأول: اکتب کلمة مناسبة للتوضیحات التالیة من کلمات المعجم.

- ۱- جَعَلَهُ غَنِيًّا لَا حَاجَةَ لَهُ. **أغنى: بی نیاز کرد**
- ۲- شَخْصٌ يَكْتُبُ مَقَالَاتٍ فِي الصُّحُفِ. **صحفی (روزنامه نگار)**
- ۳- الْمَرْحَلَةُ الدَّرَاسِيَّةُ بَعْدَ الْإِبْتِدَائِيَّةِ. **الثانویة (دبیرستان)**
- ۴- الْعَالَمُ الَّذِي لَهُ أَفْكَارٌ عَمِيقَةٌ وَ حَدِيثَةٌ. **مفکر (اندیشمند)**
- ۵- الْأَوْضَاعُ وَ الْأَحْوَالُ الَّتِي نُشَاهِدُهَا حَوْلَنَا. **الظروف (شرایط)**

الْتَّمْرَيْنِ الثَّانِي: ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً مِنْ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ.

۱- سِعْرُ الْعِنَبِ فِي نِهَائِهِ الصَّيْفِ بِسَبَبِ وُفُورِهِ فِي السُّوقِ.

(يَغْلُو يَرْخُصُ يَكْتُرُ يَغْضُ)

قیمت انگور در پایان تابستان به خاطر فراوانیاش ارزان میشود.

۲- أُعْطِيَ الْمُدِيرُ مَسْئُولِيَّةَ الْمَكْتَبَةِ لِزَمِيلِي وَ هُوَ بِهَا.

(جَدِيرٌ شَلَّالٌ تَلْفَازٌ ظُرُوفٌ)

مدیر مسئولیت کتابخانه را به همشاگردیام داد و او شایسته آن است.

۳- ذَهَبْنَا إِلَى الْبُسْتَانِ وَ التُّفَاحَاتِ وَ الرُّمَّانَاتِ.

(طَبَعْنَا تَصَفَّحْنَا رَكِبْنَا أَكَلْنَا)

به باغ رفتیم و سیبها و انارها را خوردیم.

۴- صَنَعْتُ جَمِيلًا مِنْ خَشَبِ شَجَرَةِ الْجَوْزِ.

(وَعَاءٌ زُجَاجًا حَدِيدًا نُحَاسًا)

ظرف زیبایی از چوب درخت گردو ساختیم.

۵- حَارِسُ الْفُنْدُقِ كُلَّ اللَّيْلِ مَعَ زَمِيلِهِ.

(يُخَفِّضُ يُمَرِّرُ يَقْدِفُ يَسْهَرُ)

نگهبان هتل هر شب با همکارش بیدار می ماند.

الْتَّمْرِينُ الثَّلَاثُ:

إِمْلَأِ الْجَدْوَلَ بِكَلِمَاتٍ مُنَاسِبَةٍ.

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا

و بندگان خدای رحمان کسانی اند که روی زمین به نرمی گام برمی دارند و چون نادانان ایشان را طرف خطاب قرار دهند به ملایمت پاسخ می دهند.

عَنْكَ

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا

القرآن: ۶۳

ع	د	و	ا	ن
ح	م	ا	م	ة
م	ت	ذ	ك	ر
ع	ب	ا	ئ	ة
م	ا	خ	و	ذ
ت	ع	ا	ر	ف
م	ق	ط	و	ع
ح	ر	ب	ا	ء
ظ	ا	ه	ر	ة
ا	ق	م	ا	ر
ب	ط	ا	ق	ه
ا	ف	ل	ا	م
م	ع	ج	و	ن
ب	ظ	ا	ع	ه
ا	ن	ه	ا	ر
ت	ع	ل	ی	م
س	ه	و	ل	ه
ا	ص	ن	ا	م
ن	ف	ق	ا	ت
ك	ر	ا	س	ی
و	ا	ل	د	ه
س	ل	و	ا	ر
ب	ه	ا	ئ	م
ا	ر	س	ا	ل
ا	ع	ل	ا	م
ح	ج	ا	ر	ه
ت	ل	م	ی	ذ
ب	ر	ا	م	ج

دشمنی	۱
کیوتر	۲
به یادآورنده	۳
چادر	۴
گرفته شده	۵
آشنایی	۶
بریده شده	۷
آفتاب پرست	۸
پدیده	۹
ماه‌ها	۱۰
کارت، بلیت	۱۱
فیلم‌ها	۱۲
خمیر	۱۳
کالا	۱۴
رودها	۱۵
یاد دادن	۱۶
آسانی	۱۷
بُت‌ها	۱۸
هزینه‌ها	۱۹
صندلی‌ها	۲۰
مادر	۲۱
شلوار	۲۲
چارپایان	۲۳
فرستادن	۲۴
پرچم‌ها	۲۵
سنگ‌ها	۲۶
دانش آموز	۲۷
برنامه‌ها	۲۸

الْتَمْرِينُ الرَّابِعُ: عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ.

{الْعُمَالُ الْمُجْتَهِدُونَ يَشْتَغِلُونَ فِي الْمَصْنَعِ} {نَجَحَتِ الطَّالِبَاتُ فِي الْإِمْتِحَانِ}.

الْكَلِمَةُ	التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ	الْمَحَلُّ الْإِعْرَابِيُّ
- 1 الْعُمَالُ	✓ أ. إِسْمٌ فَاعِلٍ، جَمْعُ تَكْسِيرٍ وَ مُفْرَدُهُ «الْعَامِلُ»	مُبْتَدَأٌ
	ب. إِسْمٌ مُبَالِغَةٌ، جَمْعُ مُذَكَّرٍ سَالِمٍ، مُعْرَفٌ بِأَلِ	فَاعِلٌ
- 2 الْمُجْتَهِدُونَ	✓ أ. إِسْمٌ فَاعِلٍ، جَمْعُ مُذَكَّرٍ سَالِمٍ، مُعْرَفٌ بِأَلِ	صِفَةٌ
	ب. إِسْمٌ مَفْعُولٍ، مُنْتَى، مُذَكَّرٌ، نَكْرَةٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ
- 3 يَشْتَغِلُونَ	✓ أ. فِعْلٌ مُضَارِعٌ، مَعْلُومٌ	خَبَرٌ
	ب. فِعْلٌ مَاضٍ، مَجْهُولٌ	فَاعِلٌ

- 4 الْمَصْنَعِ	✓ أ. إِسْمٌ مَفْعُولٍ، مُفْرَدٌ، مُعْرَفٌ بِأَلِ	مُضَافٌ إِلَيْهِ
	ب. إِسْمٌ مَكَانٍ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مَعْرِفَةٌ	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (فِي الْمَصْنَعِ: جَارٌ وَمَجْرُورٌ)

- 1 نَجَحَتِ	✓ أ. فِعْلٌ مَاضٍ، مَجْهُولٌ
	ب. فِعْلٌ مَاضٍ، مَعْلُومٌ

- 2 الطَّالِبَاتُ	✓ أ. مَصْدَرٌ، جَمْعُ مُذَكَّرٍ سَالِمٍ، مُعْرَفٌ بِأَلِ	مُبْتَدَأٌ
	ب. إِسْمٌ فَاعِلٍ، جَمْعُ مُؤَنَّثٍ سَالِمٍ، مَعْرِفَةٌ	فَاعِلٌ

- 3 الْإِمْتِحَانِ	✓ أ. مَصْدَرٌ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مُعْرَفٌ بِأَلِ	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (فِي الْإِمْتِحَانِ: جَارٌ وَمَجْرُورٌ)
	ب. إِسْمٌ تَفْضِيلِيٌّ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مُعْرَفٌ بِالْعَلَمِيَّةِ ^٢	صِفَةٌ

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ:

أ. كَمَلِ الْفَرَاعَاتِ فِي تَرْجَمَةِ النَّصِّ التَّالِي.

پرنده‌ای وجود دارد که «برناکل» **نامیده** [او] لانه‌اش را بر فرازِ کوه‌هایی بلند، دور از شکارچیان **می‌سازد** و هنگامی که جوجه‌هایش **بزرگ می‌شود** از آنها می‌خواهد از لانه بلندشان بپرند. جوجه‌ها **یکی یکی** خودشان را از کوهی که بلندای آن به بیش از **هزار** متر می‌رسد، می‌اندازند. و چند بار با صخره‌ها **برخورد می‌کنند**. پدر و مادر، پایین کوه چشم به راه می‌شوند و به پیشوازِ جوجه‌هایشان می‌روند. افتادنِ جوجه‌ها صحنه‌ای بسیار ترسناک است. ولی هیچ گریزی از آن نیست؛ زیرا بخشی از زندگی **دشوار** شان است.

ب. اَكْتُبِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطًّا.

عُشٌّ: مفعول / مُرْتَفِعَهُ: صفت / فِرَاخُهُ: فاعل / الْفِرَاخُ: فاعل / أَلْفٍ: مجرور به حرف جر / بِالصُّخُورِ: مجرور به حرف جر / الْوَالِدَانِ: فاعل / الْجَبَلِ: مضاف الیه / فِرَاخَهُمَا: مفعول / سُقُوطُ: مبتدا / الْفِرَاخُ: مضاف الیه / مَشْهُدٌ: خبر / مُرْعَبٌ: صفت / حَيَاتٍ: مجرور به حرف جر / الْقَاسِيَه: صفت

ج. عَيِّنْ نَوْعَ «لَا» فِي «لَا فِرَارَ مِنْهُ».؟ لای نفی جنس

د. اِيْحَتْ عَنْ مُتَضَادِّ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ فِي النَّصِّ: «تَحْتُ وَ قَرِيبٌ وَ تَصْغُرُ وَ قَصِيرٌ وَ أَقَلٌّ وَ أَعْلَى».
تَحْتُ ≠ فَوْقُ / قَرِيبٌ ≠ بَعِيدٌ / تَصْغُرُ ≠ تَكْبُرُ / قَصِيرٌ ≠ طَوِيلٌ / أَقَلٌّ ≠ أَكْثَرٌ / أَعْلَى ≠ أَسْفَلٌ

ه. اَكْتُبِ مُفْرَدَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ: «جِبَالٌ وَ مُفْتَرِسِينَ وَ فِرَاخٌ وَ صُخُورٌ وَ مَرَّاتٌ».
جِبَالٌ: جبل / مُفْتَرِسِينَ: مفترس / فِرَاخٌ: فرخ / صُخُورٌ: صخره / مَرَّاتٌ: مرّه

التمرین السادس: لِلتَّرْجَمَةِ.

۱- عَلِمَ: دانست

أَعْلَمُ مِنْ: داناتر

الْعَلَامَةُ: بسیار دانا

سَيَعْلَمُونَ: خواهند دانست

۲- اِنْتَقَلَ: جابه جاشد

لا يَنْتَقِلُ: جابه جا نمی شود

جابه جا نخواهد

رَجَاءً، اِنْتَقِلُوا: شد

لَنْ يَنْتَقِلَ: لطفا جابه جا شوید

۳- اُرْسَلَ: فرستاد

الْمُرْسَلُ: فرستاده شده

لا تُرْسَلُ: نفرست

اُرْسِلْ: بفرست

۴- عَبَدَ: پرستید

الْعَابِدُونَ: پرستندگان

الْمَعَابِدُ: پرستشگاهها

أَعْبُدُونِي: مرا پرستید

۵- سَاعَدَ: کمک کرد

الْمُسَاعِدُ: کمک کننده

لطفا کمکم

رَجَاءً، سَاعِدُونِي: کنید

هُمُ سَاعِدُونِي: ایشان مرا کمک کردند

۶- طَبَخَ: پخت

الطَّبَاخُ: آشپز

الْمَطْبُوخُ: پخته شده

طَبَخَ: پخته شد

۷- تَكَلَّمَ: سخن گفت

التَّكَلُّمُ: سخن گفتن

تَكَلَّمْ: سخن می گویم

تَكَلَّمْنَا: سخن گفتیم

الْتَّمْرِينُ السَّابِعُ : عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

۱- مُدَارَاهُ النَّاسِ نِصْفُ الْإِيمَانِ.

مبتدا- مضافٌ إليه- خبر- مضافٌ إليه

۲- عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ.

صفت- خبر- مجرور بحرف جرّ - صفت

۳- يَا حَبِيبِي، لَا تَقُلْ كَلِمًا إِلَّا الْحَقُّ أَبَدًا.

مفعول- مستثنى

۴- الْعِلْمُ فِي الصُّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.

جاءٌ و مجرور- مجرور بحرف جرّ

۵- أضعفُ الناسِ مَنْ ضَعُفَ عَنْ كِتْمَانِ سِرِّهِ.

مبتدا- مضافٌ إليه- مجرور بحرف جرّ - مضافٌ إليه

(اسمِ الْفَاعِلِ وَ اسْمِ الْمَفْعُولِ وَ اسْمِ الْمُبَالَغَةِ وَ اسْمِ التَّفْضِيلِ وَ اسْمِ الْمَكَانِ)

۱- ﴿...إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ...﴾ يوسف ٥٣

لَأَمَّارَةٌ: اسْمِ الْمُبَالَغَةِ

۲- إَعْلَمُ بِأَنَّ خَيْرَ الْإِخْوَانِ أَقْدَمُهُمْ.

خَيْرٍ: اسْمِ التَّفْضِيلِ / أَقْدَمُ: اسْمِ التَّفْضِيلِ

۳- أَكْبَرُ الْحُمُقِ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ.

أَكْبَرُ: اسْمِ التَّفْضِيلِ

۴- طَلَبُ الْحَاجَةِ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ.

أَشَدُّ: اسْمِ التَّفْضِيلِ

۵- قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ لِأَبِيكَ وَ مُعَلِّمِكَ وَ إِنْ كُنْتَ أَمِيرًا.

مَجْلِسِ: اسْمِ الْمَكَانِ / مُعَلِّمٍ: اسْمِ الْفَاعِلِ

۶- يَوْمُ الْعَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمَظْلُومِ.

الظَّالِمِ: اسْمِ الْفَاعِلِ / أَشَدُّ: اسْمِ التَّفْضِيلِ / الْمَظْلُومِ: اسْمِ الْمَفْعُولِ

التمرین الأول: عَيْنِ الْعِبَارَةِ الْفَارِسِيَّةِ الْقَرِيبَةِ مِنَ الْعِبَارَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْمَعْنَى.

۱- لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ. رسول الله ﷺ

۲- إِذَا أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكَتَهُ وَإِنْ أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْبَلِيغَ تَمَرَّدَا. ۲. انفتحتي

۳- الْعَاقِلُ يَبْنِي بَيْتَهُ عَلَى الصَّخْرِ وَالْجَاهِلُ يَبْنِيهِ عَلَى الرَّمْلِ. ۲. مثل

۴- ادْعَى الثُّعْلَبُ شَيْئًا وَطَلَبَ قِيلَ هَلْ مِنْ شَاهِدٍ قَالَ الذُّبُّ. مثل

۵- مَنْ سَعَى رَعَى، وَمَنْ لَزِمَ الْمَنَامَ رَأَى الْأَحْلَامَ. ۶. مثل

۶- إِذَا أَرَادَ اللَّهُ هَلَاكَ النُّمْلَةِ، أَتَيْتْ^۸ لَهَا جَنَاحَيْنِ. مثل

۷- مَدُّ رَجُلًا عَلَى قَدْرِ كِسَائِكَ

۸- عِنْدَ الشَّدَائِدِ يُعْرِفُ الْإِخْوَانَ. مثل

۸ دوست آن باشد که گیرد دست دوست در پریشان حالی و درماندگی سعدی

۲ چو با سِفله گویی به لطف و خوشی فزون گرددش کبر و گردن کشی سعدی

۶ آن نشنیدی که حکیمی چه گفت؟ مور همان به که نباشد پَرش سعدی

۳ به جویی که یک روز بگذشت آب نسازد خردمند ازو جای خواب فردوسی

۱ هر آن چیز کانت نیاید پسند تن دوست و دشمن بدان در میند فردوسی

۴ ز رویاهی بهرسیدند احوال ز معروفان گواهِش بود دنبال عطر

۵ هرکه زود چَرَد و هرکه خُسبَد خواب بیند. انوشیروان

۷ پایت را به اندازه گلیمت دراز کن. مثل فارسی

أ. عَيْنِ اسْمِ الْفَاعِلِ وَ اسْمِ الْمُبَالِغَةِ وَ اسْمِ التَّفْضِيلِ فِي الْحَدِيثَيْنِ التَّالِيَيْنِ.

مبتدا

مجرور به حرف جر

۱- إِنَّ الزَّرْعَ يَنْبُتُ فِي السَّهْلِ وَ لَا يَنْبُتُ فِي الصَّفَا فَكَذَلِكَ الْحِكْمَةُ تَعْمُرُ فِي قَلْبِ

مفعول

صفت

الْمُتَوَاضِعِ وَ لَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ، لِأَنَّ اللَّهَ جَعَلَ التَّوَاضِعَ آلَةَ الْعَقْلِ وَ جَعَلَ

مضاف اليه

التَّكَبُّرُ مِنْ آلَةِ الْجَهْلِ. (تَحْفُ الْعُقُولِ، ص ۳۹۶) الْإِمَامُ مُوسَى الْكَاسِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

مضاف اليه

مفعول مجرور به حرف جر

۲- مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَلْيَبْدَأْ بِتَعْلِيمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ وَ لِيَكُنْ

خبر مجرور به حرف جر

مبتدا

تَأْدِيَهُ بِسِيرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيِهِ بِلِسَانِهِ؛ وَ مُعَلِّمٌ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِجْلَالِ مِنْ مُعَلِّمِ

مضاف اليه

النَّاسِ وَ مُؤَدِّبِهِمْ. مِنْهَاجُ الْبِرَاعَةِ فِي شَرْحِ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ (خويي) ج ۲۱، ص ۱۰۷

ب. أَكْتُبِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ.

الْمُتَوَاضِعِ: اسم فاعل / الْمُتَكَبِّرِ: اسم فاعل

الْجَبَّارِ: اسم مبالغه / مُعَلِّمٌ: اسم فاعل

مُؤَدِّبُهَا: اسم فاعل / أَحَقُّ: اسم تفضيل

مُعَلِّمٌ: اسم فاعل / مُؤَدِّبِهِمْ: اسم فاعل

الْتَّمْرِينُ الثَّالِثُ:

عَيِّنِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ؛ ثُمَّ تَرْجِمَهُ.

- ۱- مضارع تَذَكَّرَ (به یاد آورد) : يَتَذَكَّرُ يُذَكِّرُ يَذْكُرُ يَدُكِّرُ **به یاد می آورد**
- ۲- مصدر عَلَّمَ (یاد داد) : عِلْمٌ تَعْلِيمٌ تَعَلُّمٌ عِلْمٌ **یاد دادن**
- ۳- ماضی مُجَالَسَةٌ (همنشینی کردن) : جَلَسَ أَجْلَسَ جَالَسَ جَلَسَ **همنشینی کرد**
- ۴- مصدر انْقَطَعَ (بریده شد) : تَقْطِيعٌ انْقِطَاعٌ تَقَاطَعٌ تَقَاطَعٌ **بریده شد**
- ۵- امر تَقَرَّبَ (نزدیک شد) : تَقَرَّبْ قَرَّبْ اقْتَرِبْ اقْتَرِبْ **نزدیک شو**
- ۶- مضارع تَقَاعَدَ (بازنشست شد) : يَقْعِدُ يَتَقَاعَدُ يَقْتَعِدُ يَقْتَعِدُ **بازنشست می شود**
- ۷- امر تَمْتَنِعْ (خودداری می کنی) : امْنَعْ مانِعْ امْتَنِعْ امْتَنِعْ **خودداری کن**
- ۸- ماضی يَسْتَخْرِجُ (خارج می کند) : أَخْرَجَ تَخْرَجَ اسْتَخْرَجَ اسْتَخْرَجَ **خارج کرد**
- ۹- وزن اسْتَمَعَ : اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ **به وجود آورد**
- ۱۰- وزن انْتَهَرَ : اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ اسْتَفْعَلَ **به وجود می آورد**

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

عَيِّنْ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلْفَرَاغِ.

- ۱- الْحُجَّاجُ مَرَّاتٍ حَوْلَ بَيْتِ اللَّهِ لِإِدَاءِ مَنَاسِكِ الْحَجِّ.
- يَطْرُقُونَ يَطْبُخُونَ يَطْرُدُونَ يَطُوفُونَ
حجاج بارها برای اجرای اعمال حج دور خانه خدا طواف می کنند.
- ۲- لَوْ لَا الشَّرْطِيُّ لَأَشْتَدَّ أَمَامَ الْمَلْعَبِ الرَّيَاضِيِّ.
- الْأَزْدِحَامُ الْأَزْبَدَةُ الْأَزْلَلُ الْأَزَيْتُ
اگر پلیس نبود جلوی استاد یوم ورزشی شلوغی بیشتر می شد.
- ۳- كُنْتُ أَمْشِي، رَأَيْتُ حَادِثًا فِي سَاحَةِ الْمَدِينَةِ.
- عِنْدَ جَانِبًا بَيْنَمَا بَيْنَ
در حالی که راه می رفتم، پیشامدی در میدان پهر دیدم.
- ۴- رَفَعَتِ الْفَائِزَةُ الْأُولَى فِي الْمُبَارَاةِ إِيْرَانَ.
- عُسْبَ عِلْمَ عَرَبَةَ عَبَاءَةَ
فائزه پرچم ایران را در مسابقات در مقام اول بالا برد.
- ۵- الْحَاجُّ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ بِالْكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ.
- اسْتَعَانَ اسْتَمَعَ اسْتَطَاعَ اسْتَلَمَ
حاجی حجرالاسود را در کعبه گرامی مسح کرد.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: لِلتَّرْجَمَةِ. (هَلْ تَعْلَمُ أَنْ ... ؟)

۱- ... الْمُغُولَ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهْجُمُوا عَلَى الصَّيْنِ هُجُومًا قَاسِيًا عَلَى رَغْمِ بِنَاءِ سُوْرٍ عَظِيمٍ حَوْلَهَا.

غول‌ها توانستند به چین حمله‌ای قاطعانه بکنند، علی‌رغم ساخت دیواری بزرگ دور آن؟

۲- ... تَلَفُظَ «گ» وَ «چ» وَ «ژ» مَوْجُودٌ فِي اللُّهْجَاتِ الْعَرَبِيَّةِ الدَّارِجَةِ كَثِيرًا.

تلفظ حروف "گ"، "چ" و "ژ" در لهجه‌های مختلف عربی عامیانه بسیار موجود است؟

۳- ... الْحَوْتَ يُصَادُ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ.

نهنگ برای بیرون آوردن روغن جهت ساخت مواد آرایشی، شکار می‌شود؟

۴- ... الْخُفَّاشُ هُوَ الْحَيَوَانُ اللَّبُونُ الْوَحِيدُ الَّذِي يَقْدِرُ عَلَى الطَّيْرَانِ.

خفاش‌ها تنها حیوان پستاندار است که می‌تواند پرواز کند؟

۵- ... عَدَدَ النَّمْلِ فِي الْعَالَمِ يَفُوقُ عَدَدَ الْبَشَرِ بِمِليُونِ مَرَّةٍ تَقْرِيْبًا.

تعداد مورچه‌ها در دنیا حدوداً بیش از یک میلیون برابر اعداد انسان‌هاست؟

۶- ... طَيْسِفُونُ الْوَاقِعَةُ قُرْبَ بَغْدَادِ كَانَتْ عَاصِمَةَ السَّاسَانِيِّينَ.

تیسفون واقع در نزدیکی بغداد، پایتخت ساسانیان بود؟

۷- ... حَجْمَ دُبِّ الْبَانْدَا عِنْدَ الْوِلَادَةِ أَصْغَرُ مِنَ الْفَأْرِ.

اندازه خرس پاندا در زمان به دنیا آمدن، کوچکتر از موش است؟

۸- ... الزَّرَافَةُ بِكَمَاءٍ لَيْسَتْ لَهَا أَحْبَالٌ صَوْتِيَّةٌ.

زرافه لالی است که تارهای صوتی ندارد؟

۹- ... وَرَقَّةَ الزَّيْتُونِ رَمَزٌ السَّلَامِ.

برگ زیتون نماد صلح است؟

الْتَّمْرَيْنِ السَّادِسُ: تَرْجِمِ النَّصَّ التَّالِيَّ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطًّا.

السَّمَكُ الْمَدْفُونُ

يُوجَدُ نَوْعٌ مِنَ السَّمَكِ فِي إِفْرِيقِيَا يَسْتُرُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْجَفَافِ^١ فِي غِلَافٍ^٢ مِنَ الْمَوَادِّ الْمُخَاطِيَّةِ الَّتِي تَخْرُجُ مِنْ فَمِهِ، وَ يَدْفِنُ نَفْسَهُ تَحْتَ الطِّينِ، ثُمَّ يَنَامُ نَوْمًا عَمِيقًا أَكْثَرَ مِنْ سَنَةٍ، وَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْمَاءِ وَ الطَّعَامِ وَ الْهَوَاءِ اِحْتِيَاجَ الْأَحْيَاءِ؛ وَ يَعِيشُ دَاخِلَ حُفْرَةٍ صَغِيرَةٍ فِي اِنْتِظَارِ نُزُولِ الْمَطَرِ، حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْغِلَافِ خُرُوجًا عَجِيبًا. يَذْهَبُ الصَّيَّادُونَ الْإِفْرِيقِيُّونَ إِلَى مَكَانِ اِحْتِفَاءِهِ قَبْلَ نُزُولِ الْمَطَرِ وَ يَحْفِرُونَ التُّرَابَ الْجَافِ^٣ لِصَيْدِهِ.

نوعی ماهی در آفریقا وجود دارد که خودش را در هنگام خشکی، در پوششی از مواد لزج که از دهانش خارج می‌شود، پنهان می‌کند و خودش را زیر گل دفن می‌کند، سپس به خواب عمیقی که بیش از یک سال است فرو می‌رود و مانند زنده‌ها نیاز به آب و غذا و هوا ندارد؛ و داخل گودالی کوچک در انتظار بارش باران زندگی می‌کند تا اینکه به طرزی عجیب از پوشش خود بیرون می‌آید. شکارچیان آفریقایی قبل از بارش باران به محل پنهان شدن آن‌ها می‌روند و خاک خشک را برای شکار آن (ماهی‌ها) می‌کنند.

نَفْسَهُ: مفعول

نَوْمًا: مفعول مطلق

سَنَةٍ: مجرور بحرف جرّ

الْمَطَرِ: مضافٌ إليه

الصَّيَّادُونَ: فاعل

الْجَافُ: صفة

الْتَمَرِينُ السَّابِعُ: عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

۱- ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا﴾ الْفَتْحُ: ۱

مفعول مطلق نوعی صفت

۲- ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ الْإِنْسَانُ: ۲۳

مفعول مطلق تاکیدی

۳- لَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

جار و مجرور

۴- يَنْقُصُ كُلُّ شَيْءٍ بِالْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمَ؛ فَإِنَّهُ يَزِيدُ.

فاعل جار و مجرور مستثنى

۵- يَعِيشُ الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا عَيْشَ الْفُقَرَاءِ وَيُحَاسِبُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسِبَةَ الْأَغْنِيَاءِ.

فاعل / مفعول مطلق نوعی / مضاف اليه / مفعول مطلق نوعی / مضاف اليه

الْتَمَرِينِ الثَّامِنُ:

عَيْنِ الْمُتَرَادِفِ وَ الْمُتَضَادِّ. (= ، ≠)

۹- كِسَاءٌ = لِبَاسٍ

۱۰- حَيَاةٌ = عَيْشٌ

۱۱- سَلَامٌ = صُلْحٌ

۱۲- بُنْيَانٌ = بِنَاءٌ

۱۳- رَخُصٌ ≠ غَلَا

۱۴- أَعَانَ = نَصَرَ

۱۵- سَهَرَ ≠ نَامَ

۱۶- دَارٌ = بَيْتٌ

۱- سُهولةٌ ≠ صُعوبَةٌ

۲- إِخْتِفَاءٌ ≠ ظُهُورٌ

۳- إِسْتِطَاعَةٌ = قَدْرٌ

۴- وَاثِقٌ = مُطْمَئِنٌّ

۵- فَرِحَ = مَسْرُورٌ

۶- نُزُولٌ ≠ صُعُودٌ

۷- غِذَاءٌ = طَعَامٌ

۸- ضَاقٌ ≠ اتَّسَعَ

سایت بخون
همیشه رایگان

گام به گام

نمونه سوال

جزوه

فیلم آموزشی

مشاوره

برنامه ریزی

www.bekhun.com

کلیک کنید

